
OBSAH

Seznam zkratk.....	13
Předmluva	15
Úvod ke druhému vydání.....	17
Úvod ke třetímu vydání	19
Úvod ke čtvrtému vydání.....	21

A ZÁKLADNÍ POJMY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA VEŘEJNÉHO, SOUKROMÉHO, OBCHODNÍHO

I Definice a název mezinárodního práva veřejného, soukromého, obchodního	25
1 Mezinárodní právo veřejné.....	25
1.1 Zvláštnosti mezinárodního práva veřejného od práva vnitrostátního	27
1.2 Název mezinárodního práva veřejného	29
2 Mezinárodní právo soukromé	30
2.1 Mezinárodní právo veřejné a soukromé	32
3 Mezinárodní právo obchodní	34
3.1 Právo mezinárodního obchodu a mezinárodní ekonomické právo.....	37

II Vztah mezinárodního práva (veřejného) k právu vnitrostátnímu.....	39
1 Teoretické přístupy k řešení vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva	39
2 Řešení vztahu mezinárodního práva k právu vnitrostátnímu v praxi států	41
2.1 Řešení z hlediska práva mezinárodního	41
2.2 Řešení z hlediska práva vnitrostátního	42
2.2.1 Normy mezinárodního práva veřejného, které nemají vliv na právní postavení jednotlivců	43
2.2.2 Normy mezinárodního práva veřejného, které mají upravit právní poměry jednotlivců	43

2.2.2.1 Vztah mezinárodního a vnitrostátního práva v Ústavě ČR	44
2.2.2.2 Ústava ČR a Evropská unie	45
3 Mezinárodní smlouvy v oblasti mezinárodního práva soukromého a obchodního.....	47
4 Smlouvy samovykonatelné	48
5 Smlouvy nesamovykonatelné	50
 B MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ	
I Prameny a druhy pravidel mezinárodního práva veřejného	55
1 Materiální prameny	56
1.1 Mezinárodní vztahy a mezinárodní politika.....	57
1.1.1 Vztah mezinárodního práva k politice	57
1.2 Mezinárodní morálka.....	58
2 Formální prameny.....	59
2.1 Mezinárodní smlouvy	61
2.2 Mezinárodní smluvní právo.....	64
2.2.1 Procedura sjednávání mezinárodní smlouvy a její vznik ...	64
2.2.2 Náležitosti vzniku platné mezinárodní smlouvy	66
2.2.3 Výhrady ke smlouvám.....	70
2.2.4 Výklad mezinárodních smluv	71
2.2.5 Účinky smlouvy na třetí státy.....	73
2.2.6 Ukončení platnosti (zániku) smlouvy.....	74
2.2.7 Řízení o neplatnosti smlouvy, jejím skončení, odstoupení některé strany nebo přerušení provádění	76
2.3 Mezinárodní právní obyčeje	77
2.3.1 Mezinárodní zdvořilost.....	79
3 Pomocné a doplňující prameny mezinárodního práva.....	81
3.1 Obecné zásady právní.....	81
3.2 Soudní rozhodnutí	81
3.3 Názory nauky	82
3.4 Ekvita (spravedlnost)	82
3.5 Jednostranné akty států	82
3.6 Akty mezinárodních organizací	83
4 Kodifikace mezinárodního práva veřejného a vztah mezinárodní smlouvy a obyčeje.....	85
4.1 Kodifikace mezinárodního práva.....	85
4.2 Vztah mezinárodní smlouvy a obyčeje	87

5 Druhy pravidel mezinárodního práva	88
5.1 Obecná a partikulární pravidla	89
5.2 Dispozitivní a kogentní pravidla	90
5.3 Hard law a soft law (tvrdé a měkké právo)	92
5.4 Zásady a konkrétní normy	93
5.5 Hmotněprávní a procesní pravidla	95
 II Subjekty mezinárodního práva veřejného	97
1 Vymezení pojmu subjekty mezinárodního práva	97
1.1 Svrchované státy	99
1.1.1 Uznání státu a vlády	101
1.1.1.1 Nezávislost Kosova, problematika tzv. de facto režimů (exkurs)	104
1.1.2 Státy, státní suverenita (svrchovanost)	109
1.1.3 Třídění států	111
1.1.4 Zánik státu a jeho právní důsledky (sukcese)	115
1.1.4.1 Sukcese ve vztahu k mezinárodním smlouvám ...	116
1.1.4.2 Sukcese ve vztahu ke státnímu majetku	118
1.1.4.3 Sukcese ve vztahu ke státnímu dluhu	119
1.1.5 Postavení národů a povstalců jako subjektů (exkurs)	119
1.2 Mezinárodní organizace vládní povahy	121
1.2.1 Cíle, funkce, kompetence mezinárodních organizací	121
1.2.2 Třídění mezinárodních organizací	123
1.2.3 Orgány mezinárodních organizací	125
1.2.3.1 Orgány OSN	125
1.2.3.2 Orgány Evropské unie	126
1.2.4 Povaha usnesení mezinárodních organizací	129
1.3 Zvláštní politické jednotky	130
1.4 Jednotlivec	130
1.4.1 Subjektivita v oblasti mezinárodní ochrany lidských práv	131
1.4.1.1 Řízení před Evropským soudem pro lidská práva	132
1.4.2 Postavení jednotlivce v otázkách mezinárodní ochrany investic	134
1.4.3 Trestní odpovědnost jednotlivce	134

III Obyvatelstvo a jednotlivci	139
1 Státní občané (příslušníci) státu	140
1.1 Nabývání státního občanství	140
1.2 Pozbývání státního občanství	143
1.3 Dvojitý občanství	143
1.4 Příslušnost právnických osob	144
1.5 Občanství Evropské unie	145
2 Cizinci	146
2.1 Připuštění cizinců na území státu	146
2.2 Práva a povinnosti cizinců	147
2.3 Odchod cizince ze státu pobytu	150
2.4 Právo diplomatické ochrany státních příslušníků	150
3 Osoby bez státní příslušnosti (bezdomovci)	151
4 Uprchlíci	152
5 Osoby požívající územní (politický) azyl	153
6 Mezinárodněprávní ochrana základních lidských práv	155
6.1 Evropská ochrana lidských práv a úloha Rady Evropy	159
6.1.1 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	160
6.1.2 Evropská sociální charta	162
IV Státní území, mezinárodní prostory a mezinárodněprávní ochrana životního prostředí	165
1 Státní území	165
1.1 Územní suverenita, územní výsost, územní jurisdikce	166
1.2 Nabývání státního území, státní hranice	167
1.2.1 Nabývání státního území	167
1.2.2 Státní hranice	168
2 Mezinárodní prostory	169
2.1 Volné moře a mořské dno za hranicemi národní jurisdikce států (Oblast)	169
2.2 Kosmický prostor a nebeská tělesa	172
2.3 Antarktida	173
3 Mezinárodněprávní ochrana životního prostředí	174
3.1 Smlouvy v oblasti mezinárodněprávní ochrany životního prostředí	175

V Státní orgány pro mezinárodní styky	179
1 Vnitřní orgány pro mezinárodní styky	180
2 Zahraniční orgány státu pro mezinárodní styky	182
2.1 Diplomatické mise	182
2.2 Zvláštní mise	186
2.3 Vojenská jednotka, loď a letadlo	187
2.4 Konzulární úřad	187
VI Pokojné řešení mezinárodních sporů	191
1 Diplomatická jednání	192
1.1 Přímá jednání	192
1.2 Dobré služby a zprostředkování	192
1.3 Vyšetřovací a smírčí komise	193
2 Mezinárodní soudnictví v širším smyslu	194
2.1 Mezinárodní rozhodčí řízení (arbitráž)	195
2.2 Mezinárodní soudní řízení	197
VII Mezinárodněprávní odpovědnost a donucení	203
1 Odpovědnost státu za mezinárodně protiprávní chování	203
1.1 Prvky mezinárodně protiprávního chování	204
1.2 Obsah mezinárodní odpovědnosti státu	206
1.3 Okolnosti vylučující protiprávnost	208
2 Přímé donucení v mezinárodním právu	209
2.1 Formy donucení	210
2.1.1 Upozornění, varování	210
2.1.2 Retorse	211
2.1.3 Protiopatření (represálie)	211
2.1.4 Sebeobrana	213
2.1.5 Akce Rady bezpečnosti OSN	214
2.1.5.1 Operace pro udržení míru	217
VIII Právo mezinárodní bezpečnosti	221
C Mezinárodní právo soukromé	227
I Předmět mezinárodního práva soukromého	229
II Druhy norem mezinárodního práva soukromého	231

III	Prameny mezinárodního práva soukromého.....	235
1	Prameny českého mezinárodního práva soukromého.....	235
1.1	Vnitrostátní právní předpisy	235
1.2	Mezinárodní smlouvy	237
1.3	Prameny evropského mezinárodního práva soukromého	238
1.3.1	Stručný vývoj mezinárodního práva soukromého v rámci ES	239
1.3.2	Přesunutí soukromoprávních otázek ze třetího pilíře do prvního (jejich komunitarizace)	241
2	Aplikace různých pramenů a norem v mezinárodním právu soukromém.....	244
2.1	Vztah mezinárodních smluv v oblasti mezinárodního práva soukromého k vnitrostátnímu právu	244
2.2	Vztah dvou nebo více mezinárodních smluv	246
2.3	Vztah přímé a kolizní metody úpravy	247
IV	Kolizní normy.....	249
1	Funkce a struktura kolizní normy	249
1.1	Části kolizní normy	250
1.1.2	Volba práva.....	252
2	Zpětný a další odkaz a kvalifikační problém	253
3	Výhrada veřejného pořádku	256
V	Přímé normy.....	257
1	Pojem a funkce přímých norem.....	257
2	Znaky přímých norem	257
3	Odlišení přímých norem od jiných druhů norem	258
4	Prameny přímých norem.....	258
VI	Vybrané oblasti kolizní úpravy.....	261
1	Subjekty soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem	261
1.1	Fyzické osoby	261
1.2	Právnícké osoby.....	263
1.2.1	Určování příslušnosti právnické osoby a jejího osobního statutu v českém právu.....	265
1.3	Státy.....	266

2	Kolizní úprava věcných práv.....	267
3	Kolizní úprava závazkového práva.....	269
3.1	Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy a Nařízení Řím I.....	270
3.2	Kolizní úprava závazkového práva v zákoně č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním	276
3.3	Vztah zákona č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním k Římské úmluvě a k Nařízení Řím I ..	277
3.4	Kolizní úprava náhrady škod v Nařízení Řím II a v zákoně č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním	280
4	Kolizní úprava pracovního práva	283
4.1	Kolizní úprava pracovního práva ve vnitrostátním právu	284
5	Kolizní úprava dědického práva	287
6	Kolizní úprava rodinného práva	289
VII	Mezinárodní právo procesní	293
1	Pravomoc a příslušnost justičních orgánů	294
2	Postavení cizinců v řízení, důkazní moc cizozemských veřejných listin, vzájemností, zjišťování obsahu cizího práva	296
2.1	Postavení cizinců v řízení	296
2.2	Důkazní moc cizozemských veřejných listin, vzájemnost, zjišťování obsahu cizího práva.....	297
3	Mezinárodní právní pomoc	298
3.1	Osvědčení o cizím právu a vyšší ověření listin (superlegalizace)	302
4	Uznání a výkon cizích rozhodnutí.....	303
4.1	Uznání a výkon cizích rozhodnutí na základě mezinárodní smlouvy	304
4.2	Uznání a výkon cizích rozhodnutí podle vnitrostátního práva ..	307
4.2.1	Uznání a výkon cizích rozhodnutí podle předpisů EU nebo mezinárodní smlouvy	310
5	Evropské mezinárodní právo procesní	310
5.1	Soudní (pravomoc) příslušnost k projednávání sporů a uznávání a výkon cizích rozsudků ve věcech občanských a obchodních	311
5.1.1	Soudní příslušnost projednávat spory	312

5.1.2 Uznání a výkon rozhodnutí vydaných v jiných členských státech EU	314
5.2 Nařízení o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovací povinnosti	321
5.3 Soudní příslušnost a uznání a výkon soudních rozhodnutí ve věcech rodinných	323
5.4 Doručování dokumentů a dokazování mezi členskými státy EU	325
5.4.1 Doručování dokumentů mezi členskými státy EU	326
5.4.2 Dokazování prováděné v jiném členském státě	329
5.5 Evropský platební rozkaz	330
5.6 Nařízení, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích	332
5.7 Úpadkové řízení	334
5.8 Právní pomoc v přeshraničních sporech	337
D Právo mezinárodního obchodu	341
I Předmět, prameny a prostředky úpravy práva mezinárodního obchodu	343
1 Předmět práva mezinárodního obchodu	343
2 Prameny práva mezinárodního obchodu	344
2.1 Prameny soukromoprávní povahy	345
2.1.1 Unifikované přímé normy	345
2.1.2 Řešení v rámci metody kolizní	346
2.2 Normy upravující řešení sporů v mezinárodním obchodním styku	347
2.3 Jiné normy omezující smluvní svobodu stran	347
2.3.1 Mezinárodní smlouvy	348
2.3.2 Vnitrostátní předpisy	348
3 Nestátní prostředky používané k regulaci mezinárodního obchodního styku	349
3.1 Mezinárodní obchodní zvyklosti	349
3.2 Vykládací pravidla	350
3.3 Formulářové smlouvy	352
3.4 Lex mercatoria	352
3.5 Zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT, UNCITRAL	353
3.6 Přehled některých významných nestátních prostředků úpravy	354

II Úloha mezinárodních organizací při regulaci mezinárodního obchodu	357
1 Úloha OSN v oblasti mezinárodních ekonomických a hospodářských vztahů	357
2 Světová obchodní organizace	359
2.1 Funkce WTO	361
2.2 Struktura WTO	361
2.3 Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT).....	362
2.4 Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS).....	370
2.5 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)	370
2.6 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů (DSU)	372
3 Další mezinárodní organizace v oblasti mezinárodního obchodu a financí	375
3.1 Mezinárodní měnový fond.....	375
3.2 Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj	377
4 Evropská unie	378
4.1 Vnitřní trh EU.....	379
4.2 Společná obchodní politika.....	380
4.2.1 Evropská unie a Světová obchodní organizace (WTO).....	381
4.3 Soukromé právo a vnitřní trh EU	382
III Zásahy státu do mezinárodních obchodních styků	385
1 Úprava v mezinárodních smlouvách	385
1.1 Smlouvy o integračních uskupeních	386
1.2 Další mezinárodní smlouvy regulující mezinárodní obchod	387
2 Úprava ve vnitrostátních předpisech.....	389
IV Soukromoprávní aspekty práva mezinárodního obchodu	395
1 Zajištění závazků v mezinárodním obchodním styku	395
1.1 Prameny úpravy zajišťovacích prostředků	395
1.2 Věcně právní instituty zajištění závazků	397
1.3 Závazkově právní instituty zajištění závazků.....	398
1.4 Finanční prostředky zajištění závazků	401
1.4.1 Pojištění a financování vývozních úvěrů	402
2 Placení v mezinárodním obchodním styku	404
2.1 Placení ve vztazích mezi státy.....	404

2.2 Placení ve vztazích mezi subjekty mezinárodního obchodního styku.....	404
2.3 Měna, ve které je platba prováděna	407
3 Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku.....	409
3.1 Úprava kupní smlouvy v mezinárodním obchodním styku podle Vídeňské úmluvy.....	411
3.1.1 Odlišnosti Vídeňské úmluvy od české úpravy	411
3.1.2 Náležitosti kupní smlouvy.....	412
3.1.3 Uzavírání kupní smlouvy	413
3.1.4 Práva a povinnosti prodávajícího a kupujícího	416
3.1.5 Promlčení při mezinárodní koupi zboží	417
4 Obchodní zastoupení a smlouva o výhradním prodeji	418
4.1 Obchodní zastoupení	418
4.2 Smlouva o výhradním prodeji	423
5 Smlouvy o mezinárodní přepravě	427
5.1 Právní úprava přepravní smlouvy v mezinárodním obchodním styku.....	427
5.2 Význam mezinárodně unifikovaných úprav.....	429
5.2.1 Mezinárodní silniční přeprava	430
5.2.2 Mezinárodní železniční přeprava	431
5.2.3 Mezinárodní letecká přeprava	433
5.2.4 Mezinárodní námořní přeprava.....	435
V Řešení sporů v mezinárodním obchodním styku	437
1 Řešení sporů před soudy.....	437
2 Rozhodčí řízení v mezinárodním obchodním styku	441
2.1 Prameny právní úpravy.....	445
2.2 Rozhodčí řízení podle české právní úpravy	446
2.3 Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů	451
2.3.1 Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů podle zákona... ..	452
2.3.2 Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů podle mezinárodních smluv.....	453
2.4 Rozhodčí řízení při rozhodování sporů z investic.....	454
Summary.....	460
Seznam použité a další literatury	462
O autorovi	468
Věcný rejstřík.....	469